

De gelukkige huisvrouw

Ook verschenen van Heleen van Royen:

Godin van de jacht

Je zal er maar mee getrouwd zijn

De ontsnapping

STOUT

De mannestester

De naaimachine

Het grote Heleen van Royen zomerboek

De bartsvriendin

HELEEN
VAN ROYEN
DE GELUKKIGE
HUISVROUW

Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

Eerste druk, 2000

Tweeëndertigste druk, april 2013

© Heleen van Royen, 2000

© Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

Omslagontwerp: Riesenkind

Omslagfoto: © Shutterstock

Typografie: Peter de Lange

Foto auteur: © Mark Uyl

ISBN 978 90 499 5251 8

NUR 301

www.heeleenvanroyen.nl

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

Dit boek is ook leverbaar als e-book

ISBN 978 90 499 5157 3

Dit boek is voor jou. Toen ik het schreef, heb ik steeds aan je gedacht. Misschien heb je het geleend, misschien heb je het cadeau gekregen, misschien heb je het gekocht. Ik hoop het laatste. Hoe dan ook, het is nu van jou. Je mag ermee doen wat je wilt. Het bestaat uit 80962 woorden. Ik zou het op prijs stellen als je ze allemaal leest. Het verhaal begint op bladzijde 7.

Een

22 februari 1966
Ziezo, je bent er, Lea.

‘Hoelang heb je in de isoleercel gezeten?’ Beau van Kooten keek uit het raam terwijl hij de vraag stelde.

‘Ik weet het niet precies. Een paar uur, denk ik. Ze hebben me er ’s ochtends uitgehaald.’

‘Ze?’

‘Ja, ze waren met zijn vieren. De hele nacht had ik niemand gezien en ineens stond er een heel leger voor de deur. Vooraan stond een man met een ringbaard, ik hoorde later dat hij hoofd Psychiatrie was.’

Van Kooten wreef over zijn kin. ‘Je bedoelt dokter Posthumus?’

‘Die, ja. Wat een eikel was dat, zeg. Hij begon onwijs te slijmen toen hij me uit die cel haalde. Dat het die nacht zo’n toestand was geweest. En dat de burgemeester eraan te pas was gekomen om mij in het ziekenhuis te krijgen. Ik dacht: *sure*, de burgemeester, die man heeft niets anders aan zijn hoofd.’

‘Dokter Posthumus staat heel hoog aangeschreven, Lea.’

‘O ja? Nou, ik heb hem twee keer gezien, voor de rest liet hij alles over aan zijn assistente. Ze was nog niet eens afgestudeerd, kun je nagaan.’

‘Ik hoor veel boosheid in je stem.’ Van Kootens ogen boorden zich in de mijne. ‘Waarom is dat?’

‘Omdat ik daar niet hoorde. Ik ben tegen mijn wil opgesloten. Ook toen ik eenmaal uit de isoleercel was, mocht ik niet naar huis.’

Hij leunde achterover en sloeg zijn armen over elkaar. ‘Dat was waarschijnlijk voor je eigen bestwil, denk je niet?’

Ik beet op mijn lip. Wat deed Van Kooten streng vandaag. De eerste keer was hij veel aardiger geweest. Hij had me dit keer ook geen koffie aangeboden. Zou zijn interesse nu al tanende zijn?

‘Wil je koffie?’

En maar zeggen dat psychiaters geen gedachten kunnen lezen.

Van Kooten stond op en liep naar zijn espressoapparaat. Hij kwam terug met twee dampende koppen. ‘Eén zoetje was het toch?’

Dat hij dat nog wist. Ik schaamde me dat ik aan hem had getwijfeld. Deze man had liefde voor zijn patiënten.

Van Kooten knikte naar zijn computer. ‘Het staat allemaal in mijn iMac. Ik heb er een speciaal programmaatje voor ontworpen. Eén druk op de knop en het koffie en theegebruik van mijn hele spreekuur rolt eruit.’

‘Goh.’

‘Ik heb overwogen om er patent op aan te vragen. Maar toen dacht ik: als al mijn collega’s hetzelfde gaan doen, is het niet meer bijzonder.’

Ik nam een slok van mijn koffie. Hij was een beetje slap.

‘Ieder mens wil uniek zijn, Lea. Uniek, en onvervangbaar. Jij zegt: ik hoorde niet thuis op de psychiatrische afdeling van een ziekenhuis. Zal ik je een geheim verklappen?’ Hij zette zijn kopje op tafel.

Ik knikte snel.

‘Je bent niet de enige! Ik heb elke dag wel iemand op mijn spreekuur die vindt dat hij normaal is en de rest van de wereld gek. Toch zijn al mijn patiënten stuk voor stuk op zeker moment door het ijs gezakt. Jij ook.’

Ik sloeg mijn ogen neer. ‘Straks gaat u nog zeggen dat ik het moet accepteren.’

‘Precies!’ zei Van Kooten enthousiast. ‘Als je accepteert wat je is overkomen, kun je het een plek geven. Dan zal je kwaadheid vanzelf verdwijnen.’

‘En hoe doe ik dat?’

‘Wat?’

‘Het “een plek geven”. Laatje open, shit erin, laatje dicht – op die fiets?’

‘Zo eenvoudig als jij het nu schetst, is het natuurlijk niet. Het is een proces dat maanden en soms jaren kan duren, afhankelijk van de ernst en de duur van het trauma.’ Hij keek me vorschend aan.

‘Maar als jij denkt dat je het alleen af kan, *be my guest.*’

‘Nee, natuurlijk niet. Het was niet mijn bedoeling om uw deskundigheid in twijfel te trekken. Ik zou niet weten wat ik zonder u moest beginnen...’ Tranen welden op in mijn ogen. ‘Ik ben nog zo labiel als de pest, het spijt me.’

Love means never having to say you're sorry.

‘Zand erover,’ zei mijn psychiater.

‘De koffie is heerlijk, mijnheer Van Kooten.’

‘Mooi.’ Hij schraapte zijn keel. ‘Dan wil ik nog één ding van je weten.’

Ik depte mijn ogen met een tissue.

‘Wil je beter worden?’

‘Natuurlijk,’ zei ik gesmoord.

‘Ik wil dat je het zegt.’

‘Sorry?’

‘Zeg het. Hardop.’

‘Nu?’

Van Kooten knikte.

‘Ik wil... eh... ik wil graag... beter worden.’

Mijn shrink sloeg zijn handen met een klap ineen. ‘Prachtig! Zullen we een afspraak maken voor de volgende keer?’

Twee

22 februari 1966

Voluit heet je Helena Helma Maria. Helena komt van een overgrootmoeder van je papa, die Helena Brood heette, deze Helena Brood was getrouwd met een Pieter Cornelissen.

Ik ben een vrouw. Ik heb een kind gebaard.

Mijn zwangerschap duurde negen maanden en twaalf dagen. Na negen maanden en twaalf dagen was Harry vader en ik moeder. Van de ene dag op de andere hadden we levenslang.

Ik heb een zoon gebaard. In 1998 heb ik hem ter wereld gebracht, al had ik dat net zo goed in 1698 kunnen doen. Sinds die tijd is de verloskunde in Nederland niet noemenswaard veranderd. De ‘natuurlijke bevalling’ is nog steeds in zwang.

Bij het woord ‘natuurlijk’ gaan mijn haren recht overeind staan. Ik houd niet van de natuur. Ik wil er niet naar toe, ik wil er niet dood in gevonden worden.

De natuur is een vrouwonvriendelijk oord. Hoezeer je je best ook doet, het is praktisch onmogelijk om een lekker ding te zijn in de natuur. Dat is de schuld van de elementen. Ik word zenuwachtig van de elementen.

Als God de natuur voor vrouwen had bedoeld, had hij de vrouw wel van plastic gemaakt. Was sowieso geen slecht idee geweest. Plastic is geweldig spul. Mijn halve inboedel is van plastic. Mijn zontje heeft alleen plastic speelgoed. Ik snap niet waarom plastic zo’n slecht imago heeft. Het is onverwoestbaar. De elementen krijgen het niet kapot en mijn zontje ook niet. Een rustgevend gedachte.

Machteld heeft me nooit gevraagd of ik een natuurlijke bevalling wilde. ‘Je zwangerschap gaat zo goed, je doet het zeker thuis, hè?’ Machteld is mijn vroedvrouw.

Autoriteitsgevoelig als ik ben, zei ik meteen ‘ja’. Ik slikte de suggestie als zou er een verband bestaan tussen ongecompliceerde zwangerschappen en dito bevallingen voor zoete koek. Hele volksstammen vrouwen weten beter, maar volksstammen zeggen mij niks. Ik dacht: die miep heeft ervoor geleerd. Als zij zegt dat het thuis kan, dan doen we het thuis.

Machteld blij, want voor een thuisbevalling vangt ze mooi een halve snip meer dan voor een ziekenhuisbevalling.

Ik was het overigens niet met haar eens dat mijn zwangerschap goed ging. Het ging helemaal niet goed. Zwanger zijn is verschrikkelijk. Het is een mensonterende toestand. Je ziet er niet uit. Echt niet. Alles wat je aan proporties in huis hebt, raak je in negen maanden kwijt. Oké, die prammen zijn leuk, maar je toeter valt meer op dan je prammen. Geen man die verder kijkt dan z’n neus lang is. Geen stratenmaker die over je lekkere kont begint. Het enige wat je achter je aan krijgt, zijn vrouwen met zo’n weë blik in hun ogen. Die beginnen je ongevraagd te vertellen hoe stralend je eruitziet en je met hun gretige, vette vingers in je buik te prikken: ‘O, ik geloof dat ik hem voelde schoppen!’

Dat ontroert me dan wel weer, dat zo’n kind dezelfde neigingen heeft als ik.

Meestal hebben die prikkende zeikstralen zelf geen kinderen. Ze willen ze wel, maar ze krijgen geen pik zo gek om ze te bevruchten of ze dolen de halve week in ziekenhuizen met hun opgevoerde eicellen in Tupperware bakjes, terwijl hun wettige sukkel zich staat af te rukken in een steriele ruimte met een *Playboy* uit 1988. Als ik ooit zo diep zou zinken, zou ik mijn Harry zelf afzuigen. Ik kan goed mikken, dus het resultaat spuug ik hoogstpersoonlijk in dat geile petrischaaltje, boven op de eicel. Wat ik dan nog in mijn mond heb, slik ik door en de rest smeer ik uit over mijn jurk. Ik hou niet van onbevleete ontvangnissen, daar komt alleen ellende uit voort.

Ik haat die prikkende moedertypjes, maar ik kan ze niks verwijten. Weten zij veel hoe een zwangerschap in werkelijkheid is. Als

ik begin over de kwalen die de veertig weken tot een hel maken, worden ze kwaad. Als zij een baby'tje zouden mogen krijgen, zouden ze daar 'alles' voor overhebben. Ze zouden elke spatader met vreugde begroeten, ze zouden foto's van de eerste aambeï in het babyboek plakken en de losgeraakte hechtingen onder het kraambezoek verloten.

Het moederschap is een imago-killer van jewelste.

Van de zomer was ik met Corine op een poolparty. Corine is mijn tennismaatje. We lagen op twee stretchers aan de rand van het zwembad. Ik had Harry Junior bij me, want mijn Filippijnse moest naar de tandarts.

Komt ineens Danny Blind die party binnenzeilen. Ik dacht dat ik helemaal gek werd. In een reflex plantte ik Junior bij Corine op schoot.

Ze schrok op uit haar dutje.

'Sorry hoor, het moet even. Hij hoort bij jou, oké?'

Corine kwam overeind. Junior staarde verbaasd naar haar Jacky-O-zonnebril.

Ik deed gauw lippenstift op en toupeerde mijn haar.

Corine geeuwde. 'Moet ik iets met hem doen?'

'Zolang hij stil is niet. En als ie gaat krijsen, geef je hem maar een lolly. Ze zitten in mijn tas.'

Ik was Blind aan het scannen. Jezus, wat had die gozer een geile bos krullen! Dat kon een goede binnenkomer zijn. Zou ik even vragen of ze echt waren? En dan mijn handen er nonchalant doorheen laten glijden. Zijn hoofd een beetje naar me toe trekken. Steeds dichterbij, zodat onze monden elkaar bijna zouden raken. 'Volgens mij is dit geen permanentje, Danny, en zo te zien ben je linksdragend. Weet je dat ik het nog nooit heb gedaan met een tweebenige speler?' Ik zou mijn lippen ultratraag aflikken met het puntje van mijn tong. 'Zullen we zwemmen?' Hij zou knikken en me meevoeren naar het water. Ik zat zwaar te soppen in mijn badpak. Dit was een unieke kans. Corine was discreet, Harry zou er nooit iets over horen.

Danny kreeg een drankje van de gastheer. Ik probeerde oogcontact te maken, maar hij stond te ver weg.

‘Ach, wat een lekkertje!’ hoorde ik een vrouwenstem kirren.

Kut. Ik was niet de enige die het op Blind had gemunt.

De stem kwam dichterbij. ‘Hoe oud is hij?’

Kut. Het slagschip ging precies tussen Danny en mij in staan. ‘Het is toch jouw zoontje?’

Driewerf kut.

‘Ik hoef het eigenlijk niet te vragen, hij lijkt sprekend op je. Die ogen! Wat een heerlijk mannetje. Je zult wel trots zijn. Ging de bevalling goed?’

‘Neuh.’

‘Ja, je krijgt het niet cadeau, hè? Maar je krijgt er een hoop voor terug. Toch? Ik weet nog dat ik hevige rugweeën had bij mijn oudste ratel middelste ratel jongste ratel zo fantastisch...’

Driewerf kut met een griffel. Het was een *moeder*. Een echte.

Ik ben allergisch voor echte moeders. De griebels lopen over m’n grabbels als ik er een zie. De roze-wolken-Maria’s zijn gespecialiseerd in het verdoezelen van de waarheid. Ze beschrijven het door je schede persen van een achtponder als een bijkans orgastische ervaring die elke vrouw eenvoudigweg móet beleven. Ze zeveren over oergevoelens en een band met de aarde en vergeten dat ze simpele loopse teven zijn die in een oeroude val zijn getrapt. Wat een sufkuten. Geef ze drie tangverlossingen en ze blijven beweren dat je de pijn meteen vergeet als je de baby in je armen houdt.

Ik ben de pijn niet vergeten. Dat kon ook niet, want ik voelde hem nog weken na dato. Ik was een en al pijn. Ik kon niet zitten, niet staan en niet lopen. Het schrijnde en brandde als een gek. Voor het eerst van mijn leven stond mijn doos niet naar seks. Mijn hoofd natuurlijk wel, maar de onderkant weigerde dienst. Net als Harry, trouwens. De zak.

Echte moeders zijn het ergste wat een kind kan overkomen. Ze zouden geen kinderen mogen krijgen. Ze zijn ziek. Het zijn vrou-

wen die geen vrouw meer zijn. Het zijn wezens die zichzelf debiliseren om de wereld opnieuw te ontdekken door de ogen van hun kroost. Ga met jezelf spelen, Maria, en laat je nageslacht met rust. Hou je gestoorde gedachtegoed voor je. En blijf met je poten van zijn LEGO af.

Echte moeders vinden kinderen zielig. Dat is precies wat kinderen niet zijn. Kinderen zijn gemaakt om te overleven en het gros doet dat heel aardig. Tenzij ze de vreselijke pech hebben dat hun moeder lid is van de kloekenbende. Of erger: van de borstvoeding-maffia. Dat zijn mammies die hun kinderen soms letterlijk uithongeren, omdat ze niet willen toegeven dat hun miezerige tietten minder melk geven dan een blik Nutrilon.

Ik leek een dier toen ik zwanger was. Ik kan even niet op de naam komen, maar het is er zo een dat ze proberen terug te duwen als hij per ongeluk op het strand belandt. Ik hield zo veel vocht vast dat de burens klaagden over het klotsen.

Het ergste was dat ik niets meer paste. Mijn pumps, mijn ringen, mijn stringetjes, mijn jarretels, mijn topjes, mijn kokerrokjes: het werd steeds moeilijker om me erin te persen. Na een maand of zes kon ik mijn klerenkast sluiten. De rest van mijn zwangerschap was ik zwaar depressief.

De natuurlijke bevalling is het ergste wat mij ooit is overkomen. Het was een slachting. Niet voor het kind, alleen voor mij. Dat schijnt zo te horen.

Ik was godbetere nog naar zwangerschapsyoga gegaan om me voor te bereiden op het gebeuren. 'Je gaat toch zeker wel naar yoga?' had Machteld gezegd.

Ik zie me nog zitten in dat bloedhete zweetzaaltje in het buurthuis, met zestien andere dames. De yogalerares was te beroerd geweest om een paar goede stoelen te regelen. We moesten plaatsnemen op dunne matrasjes die vermoedelijk ooit paars waren geweest. Ik dacht nog: hoeveel vliezen zouden er op mijn matje zijn gebroken?

De volgende les heb ik meteen een eigen matje meegenomen. Van plastic, dat vond ik wel zo hygiënisch.

De lerares was best aardig, al was haar kledingkeus volslagen gedateerd. Ze praatte veel, op zo'n langzame, slepende toon. '...tijdens de bevalling moet je één worden met het Al. Je moet één worden met je weeën en één worden met het ongeboren kindje in je buik...'

Al die zwangere zeugen, ikzelf inclusief, zaten braaf te knikken. Niemand vroeg hoe je dat in godsnaam moest doen. Het leek me nogal een incestueuze toestand, één worden met je ongeboren kind. Laat mij maar liever één worden met een boom van een kerel.

Het kan zijn dat ik in slaap ben gevallen, maar volgens mij heeft die lerares een belangrijk aspect vergeten tijdens de cursus. Je poepgaatje en je spleetje kunnen tijdens de bevalling ook één worden. Dat heet een totaalruptuur.

Drie

22 februari 1966

De naam Helma heb je van mij, je eigen moeder.

Ik ben een gelukkige huisvrouw. Ik heb alles wat mijn hartje begeert. Ik hoef daarvoor geen dag te werken. Want werken, dat doet mijn man.

Harry zit in het vastgoed. Wat dat is, weet ik niet precies, maar het geld komt met scheppen binnen. Het is meer dan ik kan uitgeven – en dat wil wat zeggen. Een hard werkende man is de beste man die er bestaat. Hij is nooit thuis en toch worden alle rekeningen betaald.

Voor ik het vergeet: ik hou van Harry. Dat hoor je tegenwoordig maar zelden. De meeste vrouwen die ik ken, lopen de hele dag over hun kerel te klagen. God, wat kunnen gleuven zeuren. Ik sta elke keer versteld. Bij mij op fitness zit een hert, dat zouden ze tegen de Klaagmuur moeten zetten.

Mijn Harry is een echt carrièredier. Hij werkt tachtig uur per week, golft er twintig en de rest van de tijd zit hij voor de televisie. Ik heb nauwelijks omkijken naar Harry. Dat we weinig samen zijn, vind ik geen probleem. Integendeel, het is een zegen. Hoe minder ik Harry zie, hoe beter het gaat.

Mensen vragen zich wel eens af wat het geheim is van een goed huwelijk. Volgens mij is het antwoord simpeler dan ze denken.

Voorheen bracht ik Harry elke ochtend ontbijt op bed. De wekker ging af om half zeven. Ik schoot mijn zijden kamerjas aan over mijn negligé en deed lippenstift en mascara op, want Harry houdt niet van blotebillengezichten. Ik perste drie sinaasappels uit, zette koffie en bakte verse croissants. We ontbeten samen. Hij at croissants, ik een stuk fruit. Hij las *De Telegraaf*, ik keek naar de herhaling van 'The Bold'. We praatten zo min mogelijk, om de rust niet te verstoren.

's Zomers genoot ik het meest van ons ochtendritueel. Dan

gooide ik de deuren open en aten we samen in de zon op ons dakterras.

Ik denk nog regelmatig terug aan die gelukkige momenten.

Mijn eerste echtgenoot heette Ed. Hij was een Amerikaanse *stud* van twee meter lang.

Ed was heel jaloers. Hij was altijd bang dat ik vreemd zou gaan. Zo bang dat hij het zelf maar vast deed. De volgende dag kwam hij thuis met jeuk aan zijn snikkel en een pot pillen. Die moesten we samen opeten, zei hij, want de dame met wie hij een nummertje had gemaakt in zijn Kever was niet zuiver op de graat geweest.

De pillen gingen op, de jeuk bleef. Ed nam me mee naar zijn huisarts. Hij/zij zat midden in een seks-change. Hij leek op een vrouw, maar had zijn ding nog. Ed had daarover een brief gehad. Dat Wim voortaan Wilma zou heten en of hij dat niet erg vond. Ed vond het niet erg. Hij vond het wel lollig. Ik vond het ook wel lollig. Wist ik veel dat Wilma mij nog eens zou vragen of ik mijn broek wilde laten zakken en wilde bukken. Wilma had het postuur van een havenwerker, droeg een lichtgele tent en roze lippenstift. Toen ik zag hoe haar vers geschoren hand de injectiespuit in Eds rechterbil drukte, had ik kunnen weten dat mijn huwelijk een hopeloze onderneming was.

Toch probeerde ik het nog drie jaar. Drie lange jaren waarin hel en hemel elkaar in rap tempo afwisselden. Ik kon niet zonder Ed, Ed kon niet zonder drank. Toen ik de deur van onze doorzonwoning voorgoed achter me dichttrok, was ik dolblij. Ik dacht dat Ed dat ook zou zijn. Hij had in Nederland geschiedenis gestudeerd. Zijn motto: gebeurd is gebeurd, we lullen er niet meer over. Ik vond het een geweldig motto.

Ik heb geschiedenis gehad op school. Ik heb geleerd dat mensen zelden lessen trekken uit het verleden. Neem de Tweede Wereldoorlog. Hoeveel niet-joodse Nederlanders hebben daarvan werkelijk hinder ondervonden? Nadat ze het gros van de joden in de steek hadden gelaten of domweg verraden – inclusief onze *dearly beloved* Anne Frank – was er nauwelijks een vuiltje aan de

lucht. En toch: Nederland emmert door. Alsof we allemaal in het verzet hebben gezeten. Alsof we allemaal de helft van onze familie hebben verloren.

Ik haat de Tweede Wereldoorlog. Hou toch eens godverdomme op over die zak met die snor. Alsof de rest van de wereld zijn handen kan wassen in onschuld. Ik ben van 1966. Toen ik mijn eerste boer liet, waren de kampen al twintig jaar gesloten. Laat het rusten. Val mij er niet mee lastig. Denken jullie soms dat het zin heeft om het allemaal in detail te weten? Waarom is het goed om te weten hoe slecht mensen zijn? Waarom is het goed om te weten hoe dom mensen zijn? Waarom is het goed om te weten dat miljoenen mensen hebben geleden en nog steeds lijden – waarom is dat goed, om daarvan doordrongen te zijn? Waarom heb ik op school moeten leren hoeveel Zyklon B nodig is per treinwagon? Op vijftienjarige leeftijd werd ik gedwongen video's te bekijken over de kampen. Mijn vader heeft in Duitsland gewerkt tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij moest iets aan een spoorlijn doen. Ik heb hem er nooit over gehoord. Mijn vader was een klootzak, maar hij was geen zeurpiet. Dat moet ik hem nageven.

Ed was een klootzak én een zeurpiet. Hij bracht zijn motto niet in de praktijk. Het feit dat ik hem heb verlaten, houdt hem nog steeds overmatig bezig. Op feesten en partijen mag hij graag uit de doeken doen wat een helleveeg ik was. Wat ik natuurlijk ook was. Of ben. Ik bedoel: net als bij een oorlog, is er bij een relatie altijd één persoon die alles fout doet, wat de zaken heel overzichtelijk maakt, want die ander doet in dat geval, dus, derhalve en zonder enige twijfel, alles goed.

Misschien is het tijd om sorry te zeggen. Als de paus *mea culpa* kan zeggen, kan Lea het ook. Sorry Ed, je had gelijk. Ik had mijn lokroep niet zo snel moeten uitstoten. (*'Next!'*) Het gras lijkt altijd groener aan de overkant.

Zal ik een geheim verklappen? Het wás ook groener. En sappiger, malser. Langer en dikker. Het was Harry's gras.